

Людмила Бондарчук

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ОРИГІНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Євгенія Сохаська. «Молюся за весь Рідний Край...». Штрихи до життєпису Івана Огієнка та його культурологічної діяльності. — Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2007. — 275 с.

Радісно і схвилювано розгортала я книжку «Молюся за весь Рідний Край...» Нарешті!

...Пригадую, у березні 1992-го, коли організувала 1-і студентські Огієнківські читання, мала тільки одну працю, власне вирваний і дивом збережений розділ з праці «Українська палеостипія XV-XVIII віків» І.Огієнка. Цей розділ називався «Наголос, як метод означення місця виходу стародрукованих книжок» (С.197-224). Надалі, завдяки науково-практичним конференціям та особистим зв'язкам, могла тримати в руках безцінні листки «Успенської вежі» З.Тіменика, пізніше — універсальні монографії М.Тимошика, В.Ляхоцького та ін. авторів, що дозволяло організувати міжуніверситетські читання у нашому місті, а також — всеукраїнську науково-практичну конференцію (1997), так само — організувати студентські дослідження.

Книжка «Молюся за весь Рідний Край...» своєрідна. Оригінально скомпонована тематично. Задіяний величезний масив архівних матеріалів, відновлені імена, дати, події, окреслені умови, у яких доводилося працювати, безконечно відбиваючись, І.Огієнкові.

Як марний гомін, приймаємо тепер усі видумки сучасних лівих про співробітництво Іларіона з німецькою владою, про те, що він був буцімто єврей, бо... переклав Св. Письмо з староєврейської та под. Тим переконливішими звучать усі звернення культурних сил України до сучасної влади щодо повернення світлого імені першого ректора Кам'янець-Подільського державного університету — І.Огієнка — самому університету. Університет у Кам'янці буде університетом імені І.Огієнка — така історична закономірність. Як історично закономірною стала з'ява у культурному просторі бездержавної України і величю-драматичної постаті І.Огієнка. Тепер, разом з усім опублікованим матеріалом, глибоко розуміємо, що у змаганнях за самовизначення України ключову роль відіграв саме І.Огієнко — учений-славіст, професор, великий Просвітник поневоленої нації, Апостол українського духу. Органічно вплітаються в книжку листи, спогади Г.Костюка — вони доповнюють образ Учителя, як і атмосферу, як і образ усієї української дійсності 20-х та 90-х років. Паралелі вражають!

Мало коментувати Огієнка. Усею своєю діяльністю він ніби нагадує нам, сьогоднішнім, що життя українського вченого, інтелегента мусить вимірюватися не роками, а невтомною творчою працею. З далеких 30-х рр., як живий, доноситься його голос:

— «...духовна культура завжди перемагає».

— «Творімо українську культуру всіма силами нації!»

Достоїнство викладу — він зігрітий душею авторки і постійним прагненням вплинути на читача:

— «Пам'ятаймо про це!»

— «Як жаль, що немає сьогодні таких велетів, як Огієнко, що важко достукатися до високих Міністерств освіти та Кабінету міністрів для обговорення питання про присвоєння Кам'янець-Подільському державному університетові імені І.Огієнка. Як ніколи, нам потрібен Огієнко сьогодні. Для духовного загартування і єдності, злагоди і невтомної праці в ім'я України. Він повертається до нас. Дорогою благочестя. Але надто повільно і мляво» (с.72).

Мені б дуже хотілося, щоб наступний випуск книжки, як її другої частини, був присвячений діяльності осередків в Україні, що і досі проходить у непростих умовах. Але проходить! І вже можемо говорити не про маленькі потічки (виступи, читання, доповіді, конференції), але про справжній Огієнківський рух, що захоплює все нових і нових прихильників, гартує нових і нових патріотів, що готові берегти честь рідної мови і честь рідної культури, і честь державності, як власну честь і гідність.

Отримано: 24.09.2007 р.